

Warszawa, dnia 09 kwietnia 2020

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**
Podsekretarz Stanu
Ryszard Kamiński

Znak sprawy: PO.pb.057.3.2020

Pan
Stanisław Myśliwiec
Prezes Lubuskiej Izby Rolniczej

Szanowny Panie Prezesie

W związku z pismem z dnia 25 marca 2020 r., znak LIR – 60/2020/PS, w sprawie trudności doświadczanych przez lubuskich rolników oraz jak najszybszej wypłaty tym rolnikom środków z tytułu płatności bezpośrednich, ONW oraz działań PROW 2014-2020, a także tzw. pomocy suszowej, uprzejmie informuję, co następuje.

Afrykański pomór świń (ASF) jest chorobą wywołującą duże straty ekonomiczne, jego zwalczanie odbywa się na podstawie przepisów m.in. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. *w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń* (Dz.U. z 2015 poz. 754). W związku z brakiem skutecznych metod pozwalających na wyleczenie chorych zwierząt, a także brakiem skutecznej i bezpiecznej szczepionki zwalczanie odbywa się metodami administracyjnymi, tj. w przypadku świń polega na wybijaniu zwierząt w zakażonych stadach, a w przypadku dzików usuwaniu ze środowiska zwłok padłych dzików oraz działaniach na rzecz zmniejszenia populacji tego gatunku, jako głównego rezerwuaru i źródła przenoszenia choroby.

W odniesieniu do grypy ptaków, to jej zwalczanie odbywa się również na podstawie przepisów ww. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2007 r. *w sprawie zwalczania grypy ptaków* (Dz. U. z 2007 r. Nr 239, poz. 1752) – rozporządzenie implementuje do krajowego porządku prawnego dyrektywę Rady 2005/94/WE z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie wspólnotowych środków zwalczania grypy ptaków i uchylającej dyrektywę 92/40/EWG (Dz. Urz. UE L 10 z 14.01.2006, str. 16).

Straty w pogłowiu zwierząt wyrównywane są w formie odszkodowania, zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*. Odszkodowanie przysługuje za słodkowodne zwierzęta, w tym świnię i drób, zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz za zwierzęta padłe w wyniku zastosowania

zabiegów nakazanych przez te organy przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania. Dodatkowo odszkodowanie ze środków budżetu państwa przysługuje również za zniszczone z nakazu organu Inspekcji Weterynaryjnej przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania produkty pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu przepisów o produktach pochodzenia zwierzęcego, jaja wylęgowe, pasze oraz sprzęt, które nie mogą być poddane odkażaniu.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że działania w zakresie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się ASF wymagają podejmowania aktywności na wielu płaszczyznach. W kwestii dotyczącej zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby, jednym z podstawowych elementów prewencji transmisji wirusa jest przestrzeganie zasad bioasekuracji. Dotyczy to zarówno ograniczenia możliwości przeniesienia wirusa ze środowiska naturalnego do gospodarstw utrzymujących świnie, jak również w samym środowisku naturalnym (rola bioasekuracji myśliwych, pracowników służb leśnych, ale także pracowników innych gałęzi gospodarki, np. sektora turystyki, czy samych podróżnych).

Wszyscy posiadacze świń, niezależnie od wielkości utrzymywanego stada, zobligowani są do przestrzegania wymagań w zakresie bioasekuracji, określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290, z późn. zm.). Rozporządzenie to było kilkakrotnie zmieniane, a na podstawie zmiany z dnia 9 lutego 2018 r. wprowadzono obowiązek spełniania przez hodowców świń stosownych wymagań na całym terytorium kraju, również poza obszarami objętymi regionalizacją w związku z występowaniem ASF, tj. poza obszarem ochronnym, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem zagrożenia.

W odniesieniu do grypy ptaków także należy pamiętać o zasadach bioasekuracji gospodarstw, w dniu 5 kwietnia 2017 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. poz. 722).

Zgodnie z ww. rozporządzeniem, którego przepisy muszą być przestrzegane przez posiadaczy drobiu, przede wszystkim należy:

- nie poić drobiu oraz ptaków utrzymywanych przez człowieka wodą ze zbiorników, do których mają dostęp ptaki dzikie;
- utrzymywać drób w sposób ograniczający jego kontakt z dzikimi ptakami;
- uniemożliwić dostęp drobiu do zbiorników wodnych, do których mają dostęp dzikie ptaki;
- przechowywać i odpowiednio zabezpieczyć paszę tak, aby nie miały do niej dostępu dzikie ptaki;
- zgłaszać do powiatowego lekarza weterynarii miejsca, w których utrzymywany jest drób lub inne ptaki.

Jednocześnie należy zauważyć, że w Głównym Inspektoracie Weterynarii przygotowane zostały materiały informacyjne oraz wzory dokumentów, które zgodnie z obowiązującymi przepisami powinny być prowadzone w gospodarstwach utrzymujących świnie, w celu ułatwienia hodowcom wywiązania się z tych wymogów oraz w gospodarstwach utrzymujących drób, w tym zasady ochrony drobiu przed

tą chorobą. Opracowane materiały zostały udostępnione na stronie internetowej GIW, a także rozdystrybuowane podległym organom Inspekcji Weterynaryjnej oraz innym instytucjom związanym z branżą rolniczą, np. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) realizowane są m.in. operacje związane ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz operacje z obszaru nawadniania w gospodarstwie. Poniżej przedstawiono informacje o realizacji poszczególnych instrumentów PROW 2014-2020 w województwie lubuskim (stan na dzień 29 lutego 2020 r.):

1) Modernizacja gospodarstw rolnych, w tym wnioski z obszaru nawadniania w gospodarstwie:

- ✓ złożono 1 099 wniosków o przyznanie pomocy (w tym 14 wniosków z obszaru nawadniania w gospodarstwie) na kwotę 291,9 mln zł;
- ✓ zawarto 549 umów na kwotę 128,4 mln zł;
- ✓ zrealizowano płatności dla 374 beneficjentów na kwotę 65,9 mln zł.

2) ASF

a) **5.1** Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczanie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof - w tym operacje zapobiegające rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń (ASF):

- ✓ złożono 29 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 1,86 mln zł;
- ✓ zawarto 15 umów na kwotę 977 412 zł;
- ✓ zrealizowano płatności dla 1 beneficjenta na kwotę 11 184 zł.

W przypadku pozostałych instrumentów PROW 2014-2020 wspierających rolników w ochronie przed niekorzystnymi skutkami ASF, na terenie województwa lubuskiego nie złożono żadnego wniosku o przyznanie pomocy.

Mając na względzie konieczność zapewnienia sprawnego i terminowego rozpatrywania wniosków przez ARiMR, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi systematyczny monitoring postępów prac, m. in. w odniesieniu do ww. instrumentów pomocy. W ramach tego monitoringu zakłada się, że niebawem zakończone zostanie rozpatrywanie wszystkich wniosków o przyznanie pomocy dla ww. instrumentów. Także w odniesieniu do tempa rozpatrywania wniosków o płatność zastosowanie mają stosowne wymogi wobec ARiMR.

Obecnie trwa nabór wniosków o przyznanie pomocy z omawianego zakresu:

- ✓ **Modernizacja gospodarstw rolnych - obszar D** - nabór od 31 marca do 29 maja 2020 r.
- ✓ **Modernizacja gospodarstw rolnych – w obszarze nawadniania w gospodarstwie** - nabór od 21 lutego do 20 kwietnia 2020 r.
- ✓ **Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej** - nabór od 19 marca do 17 kwietnia 2020 r.

Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 13 lutego 2020 r. *o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020 r.* (Dz. U. poz. 278), Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

przekazał Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa środki w wysokości ok. 253,1 mln zł na realizację pomocy dla producentów rolnych w których gospodarstwach rolnych szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, powstałe na powierzchni uprawy objęły co najmniej 30% danej uprawy, o której mowa w § 13v rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie *szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa* (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).

Uwzględniając powyższe Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji wznowiła udzielanie przedmiotowej pomocy w ramach ww. środków. Pozostałe środki niezbędne na realizację przedmiotowej pomocy będą sukcesywnie uruchamiane z rezerw celowych budżetu państwa.

Odnosząc się do kwestii realizacji płatności bezpośrednich należy podkreślić, że zgodnie z przepisami unijnymi wsparcie to zasadniczo wypłacane jest od 1 grudnia roku złożenia wniosku do 30 czerwca następnego roku kalendarzowego. W przypadku Polski w ostatnich latach nastąpiło znaczne przyspieszenie w przekazywaniu rolnikom środków z tego tytułu (zaliczki do 70%, szybsze tempo wypłat). Za kampanię roku 2019 dotychczas, według stanu na dzień 7 kwietnia 2020 r., wypłacono ogółem ok. 14,36 mld zł. Wsparcie za rok 2019 otrzymało już blisko 1,30 mln rolników, a więc ok. 98,4% wszystkich wnioskujących.

Z kolei w ramach płatności ONW do dnia 7 kwietnia 2020 r. za rok 2019 wypłacono ogółem ok. 1,49 mld zł. Płatności te otrzymało blisko 838 tys. rolników, a więc ok. 97% wszystkich rolników, którym przysługuje wsparcie ONW za kampanię 2019 r.

Na zakończenie pragnę zapewnić, że dokładane są wszelkie starania, aby wypłata należnego rolnikom wsparcia przebiegała sprawnie i bez zbędnej zwłoki.

Z poważaniem

Ryszard Kamiński

Podsekretarz Stanu